

Quan els museus es van digitalitzar per força (i el que va quedar després)

Published by [Interacció](#) [1] on 16/05/2025 - 09:48 | Last modification: 13/04/2026 - 08:46

Aquest 18 de maig, Dia Internacional dels Museus, posem el focus en el vincle entre educació, digitalització i sostenibilitat cultural. Què vam aprendre durant la pandèmia? I què n'ha quedat?

Durant els mesos més durs del confinament, molts museus catalans van reaccionar amb rapidesa i van obrir finestres digitals per mantenir viu el contacte amb les escoles i les famílies. Xarxes socials, reptes en línia, vídeos formatius, materials pedagògics en PDF... En plena crisi, els equips educatius van fer mans i mànigues per adaptar-se a un context que canviava d'un dia per l'altre. Ara bé, aquella empenta es va consolidar com una línia estable o només va ser una resposta puntual?

Aquesta és la pregunta que es fan Canals-Ossul, Martínez-Gil i Rico-Iñigo (2025) en un estudi que analitza les accions educatives digitals d'una quarantena de museus catalans durant la pandèmia i els anys següents. Els resultats són reveladors. El 86% dels museus va augmentar la seva comunicació digital, i un 67% va activar propostes educatives en línia, moltes de les quals es van adreçar clarament a la comunitat escolar. Es van explorar formats nous —com jocs i reptes— i es van adaptar recursos existents —com vídeos o dossiers— per oferir suport educatiu i mantenir el vincle amb el territori.

El context, però, no va permetre anar gaire més enllà. Moltes de les iniciatives es van improvisar amb els recursos disponibles, i la manca de formació específica en entorns digitals va ser un dels límits principals. Es va innovar, sí, però sovint des de la urgència i no des d'una planificació estratègica.

Amb el retorn a la presencialitat, bona part d'aquelles accions es van deixar enrere. Només un 36% dels museus manté encara avui alguna de les activitats educatives digitals iniciades durant la pandèmia. Les propostes més interactives —com tallers o activitats sincròniques— han estat les primeres a desaparèixer, mentre que han perdurat els materials més “passius”, com les càpsules formatives o els documents descarregables. Una aposta pràctica, però amb menys potencial participatiu.

Tot i això, l'estudi posa en valor el paper que poden tenir les propostes digitals ben dissenyades en termes de sostenibilitat cultural. Quan aquestes accions afavoreixen la participació, la cocreació i el diàleg amb les comunitats, no només milloren l'oferta educativa, sinó que reforcen els vincles amb el patrimoni i contribueixen a fer-lo viu, compartit i rellevant. És en aquest sentit que les autores defensen que el digital no hauria de ser només una eina de difusió, sinó també un espai educatiu i relacional amb identitat pròpia.

Aquest treball ens interpel·la directament com a sector. El Covid-19 va forçar un salt digital inesperat, que va obrir portes a noves maneres de treballar amb les escoles i amb el públic en general. Però el risc és que aquella finestra

es tanqui sense haver-ne explorat del tot les possibilitats. Si volem que l'educació digital als museus sigui més que una anècdota, cal una aposta decidida, amb recursos, formació i voluntat de construir projectes educatius més oberts, accessibles i participatius. Potser, com proposen les autores, cal pensar la relació amb l'escola més enllà de la visita puntual —no només el “durant”, sinó també el “abans” i el “després”— i aprofitar les eines digitals per oferir una experiència educativa més completa i integrada.

En aquest Dia Internacional dels Museus, val la pena recuperar aquest debat. Perquè digitalitzar no és només fer arribar continguts, sinó repensar com ens relacionem amb les comunitats educatives i com contribuïm, des dels museus, a una educació culturalment sostenible.

Referència

Canals-Ossul, A., Martínez-Gil, T., i Rico-Iñigo, M. (2025). *Museos y comunidades educativas antes y después de la Covid-19. La participación en contextos digitales como una herramienta de sostenibilidad cultural*. *Arte, Individuo y Sociedad*, 37(2), 317–328. <https://doi.org/10.5209/aris.98793> [2]

Categories: Actualitat

Categories: Articles i anàlisi

Tags: educació i cultura

Tags: equipaments culturals

Tags: participació cultural

Tags: cultura digital

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/news/2025/05/museus-educacio>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://doi.org/10.5209/aris.98793>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/10031>